OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2009 Rhif 1385 (Cy.141)

Y GWASANAETH IECHYD GWLADOL, CYMRU

Rheoliadau Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru (Aelodaeth a Gweithdrefn) 2009

Gwnaed - - - -	*9 Mehefin 2009*
Gosodwyd gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru - -	*9 Mehefin 2009*
Yn dod i rym - -	*1 Awst 2009*

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Rheoliadau a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddwyd iddynt gan adrannau 203(9) a (10) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006(**1**) a pharagraff 4 o Atodlen 3 iddi.

RHAN 1

Cyffredinol

Enwi, cychwyn a dehongli

1.—(1) Enw'r Rheoliadau hyn yw Rheoliadau Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru (Aelodaeth a Gweithdrefn) 2009 a deuant i rym ar 1 Awst 2009.

(2) Yn y Rheoliadau hyn, onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall—

ystyr "corff gwasanaeth iechyd" ("*health service body*") yw—

(a) Awdurdod Iechyd Strategol, Awdurdod Iechyd Arbennig, Ymddiriedolaeth Gofal Sylfaenol, ymddiriedolaeth GIG, ymddiriedolaeth sefydledig GIG, Bwrdd Iechyd Lleol neu gorff Gwasanaeth Iechyd Cyhoeddus (GIC) fel y'i diffinnir yn adran 139(6) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006(**2**) ac adran 97(6) o'r Ddeddf, neu gontractwr sy'n cael ei drin fel corff gwasanaeth iechyd yn unol â rheoliad 10 o Reoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Gwasanaethau Fferyllol Lleol etc) 2006(**3**);

(**1**) 2006 p.42.
(**2**) 2006 p. 41.
(**3**) O.S. 2006/552.

(b) Bwrdd Iechyd, Bwrdd Iechyd Arbennig neu'r Asiantaeth Gwasanaethau Cyffredin ar gyfer Gwasanaeth Iechyd yr Alban, a gyfansoddwyd yn y drefn hon o dan adrannau 2, 10 a 12A o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Yr Alban) 1978(**4**);

(c) Bwrdd Ymarfer Deintyddol yr Alban a gyfansoddwyd gan Reoliadau sy'n cael effaith o dan adran 4 o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Yr Alban) 1978

(ch) Rheoleiddiwr Annibynnol Ymddiriedolaethau Sefydledig GIG;

mae "cyfarwyddwr" ("*director*") mewn perthynas â'r Ymddiriedolaeth yn cynnwys ei chadeirydd;

mae i "cyfarwyddwr gweithredol" yr ystyr a roddir i "executive director" ac i "cyfarwyddwr anweithredol" yr ystyr a roddir i "non-executive director" ym mharagraff 3(3) o Atodlen 3 i'r Ddeddf;

mae i "dyddiad gweithredol" yr ystyr a roddir i "operational date" ym mharagraff 5(5) o Atodlen 3 i'r Ddeddf;

ystyr "dyddiad sefydlu" ("*establishment date*") yw 1 Awst 2009;

ystyr "y Ddeddf" ("*the Act*") yw Deddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Cymru) 2006;

ystyr "penodai" ("*appointee*") yw cadeirydd yr Ymddiriedolaeth neu gyfarwyddwr anweithredol iddi;

ystyr "y pwyllgor perthnasol" ("*the relevant committee*") yw pwyllgor ymddiriedolaeth GIG a benodwyd o dan naill ai rheoliad 21 neu reoliad 22 pa un bynnag yw'r un priodol;

ystyr "Rheoleiddiwr Annibynnol Ymddiriedolaethau Sefydledig GIG" ("*Independent Regulator of NHS Foundation Trusts*") yw'r corff corfforaethol y mae adran 31(1) o Ddeddf y Gwasanaeth Iechyd Gwladol 2006 yn parhau ei fodolaeth;

ystyr "Rheoliadau 1990 ("*the 1990 Regulations*") yw Rheoliadau Ymddiriedolaethau Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Aelodaeth a Gweithdrefn) 1990(**5**);

mae i "undeb llafur" yr ystyr a roddir i "trade union" yn adran 1 o Ddeddf Undebau Llafur a Chysylltiadau Cyflogaeth (Cydgrynhoi) 1992(**6**);

ystyr "yr Ymddiriedolaeth" ("*the Trust*") yw Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru a sefydlwyd gan Orchymyn Ymddiriedolaeth Gwasanaeth Iechyd Gwladol Iechyd Cyhoeddus Cymru (Sefydlu) 2009(**7**).

(3) Yn rheoliad 24—

mae "corff cyhoeddus" ("*public body*") yn cynnwys—

(a) unrhyw gorff a sefydlwyd at ddibenion ymgymryd, o dan berchenogaeth genedlaethol, ag unrhyw ddiwydiant neu ran o unrhyw ddiwydiant neu ymgymeriad; a

(b) corff llywodraethu unrhyw brifysgol, coleg prifysgol neu goleg, ysgol neu neuadd prifysgol;

ystyr "cyfranddaliadau" ("*shares*") yw cyfranddaliadau yng nghyfalaf cyfranddaliadau cwmni neu gorff arall neu yn stoc cwmni neu gorff arall;

ystyr "gwarannau" ("*securities*") yw—

(a) cyfranddaliadau neu ddyledebau, p'un ai arwystl ar asedau'r cwmni neu gorff arall ydynt ai peidio, neu hawliau neu fuddiannau mewn unrhyw gyfranddaliadau neu mewn unrhyw ddyledebau o'r fath, neu

(**4**) 1978 p.29.
(**5**) O.S. 1990/2024.
(**6**) 1992 p. 52.
(**7**) O.S. 2009/2058 (Cy.177).

(b) hawliau (boed gwir neu amodol) mewn cysylltiad ag arian a roddwyd ar fenthyg i neu a adneuwyd mewn unrhyw gymdeithas ddiwydiannol a darbodus neu gymdeithas adeiladu.

(4) Onid yw'r cyd-destun yn mynnu fel arall, mae unrhyw gyfeiriad yn y Rheoliadau hyn at reoliad â Rhif yn gyfeiriad at y rheoliad sy'n dwyn Rhif hwnnw yn y Rheoliadau hyn, ac mae unrhyw gyfeiriad mewn rheoliad at baragraff â Rhif yn gyfeiriad at y paragraff sy'n dwyn y Rhif hwnnw yn y rheoliad hwnnw.

RHAN II

Aelodaeth

Mwyafswm nifer y cyfarwyddwyr

2.—(1) Mwyafswm nifer cyfarwyddwyr yr Ymddiriedolaeth fydd 11 heb gynnwys y cadeirydd.

(2) Ni chaniateir i'r Ymddiriedolaeth gael mwy na 6 chyfarwyddwyr anweithredol (heb gynnwys y cadeirydd), a dim mwy na 5 cyfarwyddwyr gweithredol.

Penodi cyfarwyddwyr

3.—(1) Bydd cyfarwyddwyr anweithredol yr Ymddiriedolaeth yn cael eu penodi gan Weinidogion Cymru yn unol â darpariaethau Atodlen 1.

(2) Bydd y cyfarwyddwyr gweithredol yn cael eu penodi gan y pwyllgor perthnasol.

Cyfarwyddwyr Gweithredol

4. Cyfarwyddwyr gweithredol yr Ymddiriedolaeth fydd—

(a) y prif swyddog;

(b) y prif swyddog cyllid;

(c) tri chyfarwyddwr arall a benodir gan yr Ymddiriedolaeth.

Cyfarwyddwyr Anweithredol

5.—(1) Bydd cyfarwyddwyr anweithredol yr Ymddiriedolaeth yn cynnwys—

(a) person a enwebir gan prifysgol yng Nghymru a chanddi arbenigedd addysgu neu ymchwilio ym maes iechyd cyhoeddus;

(b) person a enwebir gan awdurdod lleol neu awdurdodau lleol yng Nghymru;

(c) person sy'n un o gyflogeion neu'n un o aelodau corff sector gwirfoddol yng Nghymru;

(ch) person sy'n swyddog undeb llafur neu gorff arall sy'n cynrychioli cyflogeion ac sy'n cynrychioli staff yr Ymddiriedolaeth.

(2) Caiff Gweinidogion Cymru benderfynu ar yr awdurdod lleol neu'r awdurdodau lleol sy'n enwebu at ddibenion rheoliad 5(1)(b).

Personau i'w hystyried yn gyfarwyddwyr gweithredol

6.—(1) Mae person nad yw'n un o gyflogeion yr Ymddiriedolaeth—

(a) ond sy'n ddeiliad swydd mewn prifysgol a chanddi ysgol feddygol neu ddeintyddol, ac sydd hefyd yn gweithio i'r Ymddiriedolaeth; neu

(b) ond sydd ar secondiad gan ei gyflogwyr er mwyn iddo weithio i'r Ymddiriedolaeth;

er gwaethaf hynny, i'w ystyried, ar ei benodiad yn gyfarwyddwr, yn gyfarwyddwr gweithredol i'r Ymddiriedolaeth a benodwyd o dan reoliad 4(c) yn hytrach nag yn gyfarwyddwr anweithredol i'r Ymddiriedolaeth.

(2) Nid yw paragraff (1) yn gymwys i'r cyfarwyddwr anweithredol y cyfeirir ato ym mharagraff (a) o reoliad 5(1).

Cyfarwyddwyr ar y cyd

7. Os caiff mwy nag un person eu penodi ar y cyd i swydd yn yr Ymddiriedolaeth sy'n gwneud y deiliad yn gymwys i fod yn gyfarwyddwr gweithredol neu y mae cyfarwyddwr gweithredol i'w benodi mewn perthynas â hi, bydd y personau hynny'n dod neu'n cael eu penodi yn gyfarwyddwr gweithredol ar y cyd, ac fe'u cyfrifir fel un person at ddibenion rheoliad 2.

Deiliadaeth swydd cadeirydd a chyfarwyddwyr

8.—(1) Yn ddarostyngedig i reoliad 10, penodir cadeirydd yr Ymddiriedolaeth a chyfarwyddwyr anweithredol iddi am y cyfryw gyfnod, nad yw'n fwy na phedair blynedd, ag y byddo Gweinidogion Cymru'n ei bennu wrth iddynt wneud y penodiad.

(2) Yn ddarostyngedig i reoliad 9, bydd deiliadaeth swydd cyfarwyddwyr gweithredol, ac eithrio'r prif swyddog a'r prif swyddog cyllid, yn para am y cyfryw gyfnod ag y byddo'r pwyllgor perthnasol yn ei bennu wrth iddo wneud y penodiad.

Deiliadaeth swydd ac atal deiliadaeth swydd cyfarwyddwyr gweithredol

9.—(1) Yn ddarostyngedig i reoliad 8(2), bydd cyfarwyddwr gweithredol i'r Ymddiriedolaeth yn ddeiliad swydd—

(a) os nad y cyfarwyddwr hwnnw yw'r prif swyddog neu'r prif swyddog cyllid, cyhyd ag y bydd yn ddeiliad swydd yn yr Ymddiriedolaeth;

(b) os y prif swyddog neu'r prif swyddog cyllid yw'r cyfarwyddwr hwnnw, cyhyd ag y bydd yn ddeiliad y swydd honno yn yr Ymddiriedolaeth.

(2) Os bydd y pwyllgor perthnasol o'r farn nad yw'n llesol i fuddiannau'r Ymddiriedolaeth fod cyfarwyddwr gweithredol i'r Ymddiriedolaeth ac eithrio'r prif swyddog neu'r prif swyddog cyllid yn parhau i fod yn ddeiliad swydd cyfarwyddwr bydd y pwyllgor perthnasol yn terfynu ei ddeiliadaeth swydd ar unwaith.

(3) Os bydd cyfarwyddwr gweithredol i'r Ymddiriedolaeth yn cael ei atal o'i swydd yn yr Ymddiriedolaeth bydd y cyfarwyddwr hwnnw'n cael ei atal rhag cyflawni ei swyddogaethau cyfarwyddwr am y cyfnod y bydd wedi ei atal.

(4) Caiff cyfarwyddwr gweithredol ac eithrio prif swyddog neu brif swyddog cyllid yr Ymddiriedolaeth ymddiswyddo o'i swydd ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod y cafodd ei benodi i'w weithio drwy gyflwyno hysbysiad ysgrifenedig i'r pwyllgor perthnasol.

Terfynu deiliadaeth swydd cadeirydd a chyfarwyddwyr anweithredol

10.—(1) Caiff cadeirydd yr Ymddiriedolaeth neu gyfarwyddwr anweithredol iddi ymddiswyddo ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod y penodwyd ef i'w weithio drwy gyflwyno hysbysiad ysgrifenedig i Weinidogion Cymru.

(2) Os bydd cyfarwyddwr anweithredol i'r Ymddiriedolaeth, yn ystod y cyfnod y bydd yn gyfarwyddwr, yn cael ei benodi'n gadeirydd yr Ymddiriedolaeth, bydd ei ddeiliadaeth o swydd cyfarwyddwr anweithredol yn dod i ben pan fydd ei benodiad i swydd cadeirydd yn dod yn effeithiol.

(3) Os bydd Gweinidogion Cymru o'r farn nad yw'n llesol i fuddiannau'r gwasanaeth iechyd i berson a gafodd ei benodi'n gadeirydd yr Ymddiriedolaeth neu'n gyfarwyddwr anweithredol iddi barhau i fod yn ddeiliad y swydd honno, caiff Gweinidogion Cymru derfynu deiliadaeth swydd y person hwnnw ar unwaith.

(4) Os nad yw cadeirydd yr Ymddiriedolaeth neu gyfarwyddwr anweithredol iddi wedi mynychu cyfarfod o'r Ymddiriedolaeth am gyfnod o chwe mis bydd Gweinidogion Cymru'n terfynu ei ddeiliadaeth swydd ar unwaith onid yw Gweinidogion Cymru wedi eu bodloni—

(a) bod achos rhesymol dros yr absenoldeb; a

(b) y bydd y cadeirydd neu'r cyfarwyddwr anweithredol yn gallu mynychu cyfarfodydd o'r Ymddiriedolaeth o fewn y cyfryw gyfnod ag y mae Gweinidogion Cymru yn ei ystyried yn rhesymol.

(5) Os cafodd person ei benodi'n gadeirydd yr Ymddiriedolaeth neu'n gyfarwyddwr anweithredol iddi—

(a) os datgymhwysir y person hwnnw rhag cael ei benodi o dan reoliad 15 bydd Gweinidogion Cymru'n ysgrifennu ato ar unwaith i'w hysbysu ei fod wedi ei ddatgymhwyso; neu

(b) os daw i sylw Gweinidogion Cymru fod y person wedi'i ddatgymhwyso felly pan gafodd ei benodi, byddant yn datgan ar eu hunion na chafodd y person ei benodi'n briodol ac yn ysgrifennu at y person hwnnw i'w hysbysu o hynny,

a, phan ddaw'r hysbysiad hwnnw i law, bydd deiliadaeth swydd y person hwnnw, os oes un, yn cael ei therfynu a bydd y person hwnnw'n peidio â gweithredu fel cadeirydd neu gyfarwyddwr anweithredol.

(6) Rhaid i berson a benodir yn gadeirydd yr Ymddiriedolaeth neu'n gyfarwyddwr anweithredol iddi hysbysu'r Ymddiriedolaeth ar unwaith os datgymhwysir y person hwnnw rhag cael ei benodi o dan reoliad 15.

(7) Os ymddengys i Weinidogion Cymru fod cadeirydd yr Ymddiriedolaeth neu gyfarwyddwr anweithredol iddi wedi methu â chydymffurfio â rheoliad 24 (datgelu etc o ran buddiant ariannol) cânt derfynu deiliadaeth swydd y person hwnnw ar unwaith.

(8) Os bydd unrhyw un o'r cyfarwyddwyr anweithredol y cyfeirir yn y drefn isod atynt—

(a) ym mharagraff (c) o reoliad 5(1) yn peidio â bod yn un o aelodau neu o gyflogeion corff gwirfoddol yng Nghymru;

(b) ym mharagraff (ch) o reoliad 5(1) yn peidio â bod yn swyddog i'r undeb llafur neu'r corff sy'n cynrychioli cyflogeion

bydd Gweinidogion Cymru'n terfynu ei benodiad yn gyfarwyddwr anweithredol.

Atal cadeirydd a chyfarwyddwyr anweithredol o'u swyddi

11.—(1) Caiff Gweinidogion Cymru atal penodai rhag cyflawni swyddogaethau'r penodai fel cadeirydd neu gyfarwyddwr tra bydd Gweinidogion Cymru'n ystyried—

(a) p'un ai i symud y person o'r swydd o dan reoliad 10(3) neu (7); neu

(b) p'un a yw'r person wedi ei ddatgymhwyso rhag cael ei benodi o dan reoliad 15, neu p'un a oedd wedi ei ddatgymhwyso felly ar yr adeg y'i penodwyd.

(2) Bydd Gweinidogion Cymru'n hysbysu person a gafodd ei atal o dan baragraff (1) o'r penderfyniad i'w atal, a bydd y penderfyniad yn dod yn effeithiol pan ddaw'r cyfryw hysbysiad i law.

(3) Yn ddarostyngedig i baragraffau (4) a (5), ni fydd cyfnod atal o swydd o dan baragraff (1) yn fwy na chwe mis.

(4) Caiff Gweinidogion Cymru adolygu ataliad ar unrhyw adeg a byddant yn adolygu ataliad ar ôl tri mis os gofynnir iddynt wneud hynny gan y sawl a gafodd ei atal.

(5) Pan fyddant yn adolygu ataliad, caiff Gweinidogion Cymru—